

антропний принцип, згідно з яким Людина і Всесвіт рівно виступають одне до одного і як Спостерігач, і як Спостережуване, дозволив знайти те головне, що наближає науку до розуміння істинного Буття та місця Людини у ньому.

Пристаючи до роботи зі створення основ науки про Людину у складі Природи, Соціуму та Космосу, її автори вважали, що критерієм успіху їхньої праці стане реальне, підтвержене фактами вирішення фундаментальних цивілізаційних проблем, досягнуте завдяки новій науці. Ці очікування виправдовують себе вже тепер: вдихнувши життя в донедавна абстрактне поняття енергоінформаційної медицини, наука нової ери Людства накреслила шлях перемоги над такими фатальними нині хворобами, як COVID, онкологія, ПТСП та ін., а завдяки кардинальному переосмисленню поняття реабілітації людини заклала базисні елементи інноваційної стратегії реорганізації та розвитку системи медико-психологічної реабілітації та оздоровлення у складі національної системи охорони здоров'я України. Творці науки про Людину впевнені: це лише початок великого шляху, і не злічити тих перемог, що на благо планети здобуде Землянин, який пізнав Себе. Сьогодні, в умовах глобальної загрози самому існуванню людства, як ніколи раніше науковій спільноті, усім справжнім ентузіастам творчого пошуку Незвіданого вкрай важливо знайти своє гідне місце в цих процесах, тісно згуртувавшись навколо цієї амбітної Цілі. В контексті прогресу земного суспільства її здобуття, поза сумнівом, зробить подальше життя людини на Землі безпечним, успішним, щасливим.

УДК 616.314:664.315

ВПЛИВ САХАРОЗИ НА БІОСИНТЕЗ ЖИРНИХ КИСЛОТ У ПЕЧІНЦІ ЩУРІВ, ЯКІ ОТРИМУВАЛИ БЕЗЖИРОВИЙ РАЦІОН

- **А. П. Левицький¹**, д. біол. н., проф.,
В. В. Величко², к. мед. н.,
І. О. Селіванська², к. тех. н.,
А. П. Лапінська¹, к. тех. н., доцент,
Т. І. Пупін³, к. мед. н., доцент
- ¹Одеський національний технологічний університет, Одеса
²Одеський національний медичний університет, Одеса
³Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького, Львів

Споживання цукру, незважаючи на його негативну роль в розвитку карієсу зубів і цукрового діабету, з кожним роком зростає. Однак біохімічні механізми його дії на організм недостатньо визначені.

Мета роботи. Визначити вплив сахарози на процеси біосинтезу жирних кислот в печінці щурів.

Матеріали і методи дослідження. Було використано білих щурів, поділених на дві групи: 1 – отримувала безжирний раціон (БЖР) з вмістом 65 % крохмалю і 2 – отримувала БЖР, в якому 50 % крохмалю було замінено на 50 % сахарози. Через 30 днів годівлі в печінці щурів визначали вміст тригліцеридів, холестерину, малонового діальдегіду, активність еластази, уреаз, лізоцима і каталази. Ліпіди печінки розділяли на 3 фракції: нейтральні ліпіди, фосфоліпіди та вільні жирні кислоти. Жирнокислотний склад цих фракцій визначали газохроматографічним методом. «Активність» ферментів біосинтезу жирних кислот визначали за вмістом і співвідношенням енергетичних жирних кислот: синтази пальмітинової кислоти за сумою $C_{16:0} + C_{16:1} + C_{18:0} + C_{18:1}$ і активність елонгази за співвідношенням $C_{18:0} + C_{18:1} / C_{16:0} - C_{16:1}$, активність стеарил-КоА-десатурази (SCD18) за співвідношенням $C_{18:1} / C_{18:0}$, а SCD16 за співвідношенням $C_{16:1} / C_{16:0}$.

Результати дослідження показали, що в печінці щурів, які отримували БЖР, знаходяться усі типи жирних кислот, в тому числі і есенціальні ПНЖК: $C_{18:2}$, $C_{18:3}$, $C_{20:4}$, $C_{20:5}$, $C_{22:5}$ і $C_{22:6}$. У щурів, які отримували сахарозу, збільшується вміст енергетичних жирних кислот за рахунок збільшення активності елонгази і SCD18, однак знижувався вміст ПНЖК, особливо ω -6 ряду. Споживання сахарози збільшувало вміст в печінці холестерину і активність каталази.

Висновки. Сахароза стимулює в печінці синтез енергетичних жирних кислот, холестерину, однак знижує синтез ПНЖК. В організмі щурів відбувається ендогенний біосинтез ПНЖК.

Ключові слова: печінка, ліпіди, сахароза, біосинтез жирних кислот.

УДК 372.879.6

КОМБІНОВАНА МЕДИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ХВОРИХ НА ОСТЕОАРТРОЗ У КОМОРБІДНОСТІ З НЕАЛКОГОЛЬНИМ СТАТЕТОГЕПАТИТОМ НА ФОНІ ХЕЛІКОБАКТЕРІОЗУ

- А.Л. Лоскутов, канд. мед. наук, доц., доц. каф.
- ДЗ «Луганський державний медичний університет», м. Рівне

Реабілітація має велике значення для повноцінного життя хворих на остеоартроз (ОА), оскільки дає можливість відновити працездатність пацієнта та повернути його до колишнього активного способу життя. Основою реабілітаційних заходів у процесі консервативного лікування є комплексні програми, що включають масаж, лікувальну гімнастику, фізіотерапевтичні методи. Однак, фізіотерапія лише сприяє